

Na cestě do současnosti

Od počátku 70. let nastupuje na brněnské germanistice další generace učitelů. Jsou to lingvista Jaromír Zeman a literární historikové Jiří Munzar a Jaroslav Kovář. Všichni tři dosud na ústavu aktivně působí.

Mezinárodně uznávanou osobností je lingvista Jaromír Zeman. Narodil se 8. 1. 1945 v Příbyslavicích a po maturitě studoval germanistiku a anglistiku na univerzitě v Brně a na Univerzitě Martina Luthera v Halle. Na nynějším Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky FF MU působí od roku 1969. Roku 1972 obhájil v Brně práci *Zur Sprache der Troppauer deutschen Urkunden* a získal titul PhDr. Poté po tříletém studijním pobytu na Univerzitě Karla Marxe v Lipsku obhájil tamtéž roku 1975 práci *Untersuchungen zur Satzgliederung in der deutschen Sprache der Gegenwart*, a získal tak titul dr.phil./CSc. Roku 1990 byl jmenován docentem pro obor německý jazyk, roku 2002 pak se habilitoval pro obor německý jazyk studií *Die deutsche Wortstellung*. Absolvoval řadu stáží na univerzitách a odborných germanistických pracovištích v Pasově, v Řezně, ve Vídni, v Oslo a v Moskvě.

Mezi Zemanovými publikacemi zaujímají významné místo analýzy středověkých textů, a to jak textů listinného charakteru tak i legend (např. *Die Marienlegende des Heinrich Clüsenère*, kterou vydal, přeložil a komentoval). Druhou badatelskou oblastí je slovosled a syntax současné němčiny. Z nesčetných dílčích publikací zde vyniká rozsáhlá publikace zásadního rázu *Die deutsche Wortstellung*, vydaná roku 2002 ve Vídni, které se dostalo velmi dobrého přijetí.

Všestranný zájem germanistický je patrný i na Zemanově činnosti pedagogické. Krom úzce specializovaných germanistických, současné němčině věnovaných přednášek a seminářů, přednáší např. úvod do góštiny a norskou syntax.

Literární historik Jiří Munzar se narodil 7. února 1937 v Praze a tam i navštěvoval střední školu a maturoval roku 1955. V letech 1955–1960 studoval na filozofické fakultě Karlovy univerzity, kde získal roku 1967 titul PhDr. pro obor germánské literatury a dějiny divadla prací „Ibsen a jeho ohlas v Anglii“. Aprobaci získal postupně pro obory anglistika, nordistika, rusistika a germanistika. Působil nejprve na Katedře jazyků ČSAV v Praze (1962–1968), poté v letech 1968–1970 na Vysoké škole zemědělské v Brně a od roku 1971 na Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky FF MU. Roku 1982 získal hodnost CSc. na základě monografie *Angažovanost v tvorbě Grahama Greena*, roku 1986 byl jmenován docentem pro obor germánské literatury. Roku 1997 obhájil habilitační práci *K problematice německo-českých literárních vztahů* a roku 2000 byl jmenován profesorem pro obor dějiny německé literatury. Absolvoval řadu zahraničních stáží (Lipsko, Kolín nad Rýnem, Řezno, Kodaň, Oslo) a účastnil se aktivně četných mezinárodních konferencí doma i v zahraničí (USA, Norsko, Dánsko, Německo, Rakousko, Francie). Roku 1995 mu byla udělena Humboldtova cena. V letech 1991–2003 byl vedoucím ústavu. Po řadu let působil současně i na univerzitě v Hradci Králové.

V oblasti pedagogické se zaměřuje na dějiny německé literatury a dějiny literatur skandinávských, avšak uplatňuje i své zaměření komparatistické (vztahy německé literatury k literaturám světovým, jejich vzájemné ovlivňování). Velkou řadu prací věnoval německy píšícím autorům z Čech a Moravy (zejména to byli Marie von Ebner-Eschenbachová, Franz Werfel, Max Brod), recepci německých a rakouských autorů u nás a vůbec česko-německým literárním

vztahům, dále pak problematice translatologické. Autoři současní, kterými se nejvíce zabýval, jsou Graham Greene a Heinrich Böll. Rovněž Munzarova činnost překladatelská stojí za pozornost. Překládal nejvíce z němčiny a angličtiny, ale také ze švédštiny a ruštiny, a to beletrii i odbornou literaturu. Jeho nejvýznamnějšími překlady z němčiny jsou díla Clemense Brentana a Josepha von Eichendorff.

Významná část badatelské a pedagogické činnosti J. Munzara dodnes patří skandinávským literaturám, na prvním místě dánské literatuře, ale také postavení dramatika Henrika Ibsena v evropském kontextu. Jiří Munzar představuje dnes kontinuitu našeho pracoviště tak, jak se vyvíjela v posledním půlstoletí. Jeho aktivity propojují síť univerzitních tuzemských i zahraničních pracovišť. Je autoritou odbornou, učitelskou i lidskou.

Literární historik Jaroslav Kovář se narodil 19. října 1949 ve Šternberku. Maturoval roku 1967 a v letech 1967–1972 studoval obory němčina a čeština na filozofické fakultě brněnské univerzity. Roku 1975 obhájil disertační práci v oboru teorie a dějiny německé literatury *Zur Problematik der ersten Schaffensperiode Hermann Hesses* a získal titul PhDr., roku 1987 pak v témže oboru obhájil práci kandidátskou *Válka a fašismus v současné próze NDR*. V letech 1973–1975 byl asistentem na katedře germanistiky tehdejší FF UJEP, od roku 1975 je zde odborným asistentem. V období 1976–1979 pak působil jako lektor českého jazyka a literatury na Humboldtově univerzitě v Berlíně. V letech 1990–1993 byl lektorem českého jazyka a literatury na Univerzitě ve Vídni, v letech 1995–1996 působil jako lektor českého jazyka a literatury na univerzitě v Řezně. V letech 2003–2016 byl vedoucím pracoviště.

Ve své činnosti pedagogické se soustřeďuje na současnou literaturu v německy mluvících zemích se zvláštním zaměřením na současnou literaturu rakouskou a švýcarskou a na literaturu v bývalé NDR a na interpretaci konkrétních prozaických děl. Dále se ve výuce zaměřuje na literární překlad a vede překladová a tlumočnická cvičení. V činnosti vědeckovýzkumné se Kovář nejvíce zabývá německou, rakouskou a švýcarskou literaturou 20. století, česko-německými literárními a kulturními vztahy a teorií literárního překladu. Aktivně se účastnil řady mezinárodních literárněvědných konferencí, u nás i v zahraničí, a na vyzvání konal přednášky na univerzitách v Berlíně v Řezně. Publikoval velké množství odborných germanistických příspěvků a byl editorem řady germanistických sborníků. Z četných knižních překladů Jaroslava Kováře si zvláštní zmínky zaslouží velmi zdařilý překlad výboru z poezie Ericha Frieda.